

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 199 (3199)

СЕРЕДА 22 жовтня 2003 року

Маєш крила — літай!

Перипетії довкола створення військово-транспортного літака Ан-70 уже мають десятилітню історію. Нині український уряд розробив і подав до Верховної Ради проект закону про загальнодержавну програму створення літака Ан-70 та його закупівлі за державним оборонним замовленням. Парламентський Комітет із питань національної безпеки та оборони на виїзному засіданні в авіаційному науково-технічному комплексі «Антонов» рекомендував Верховній Раді підтримати цей документ у першому читанні. Тож сьогодні відповідь на запитання, бути чи не бути літаку Ан-70, залежить від українського парламенту.

На знімках: голова парламентського Комітету з питань національної безпеки та оборони Георгій Крючков та льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу Валерій Мігунов у тренажері для навчання пілотів; народні депутати України знайомляться з комплексом аеродинамічних досліджень АНТК ім. О. Антонова.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

НАПРУЖЕНІСТЬ

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Добрі сусіди так не чинять

Учора у Верховній Раді відбулося третє засідання Міжпарламентської комісії зі співробітництва Федеральних Зборів Російської Федерації і Верховної Ради України. Як зауважив під час своєї промови Голова ВР Володимир Литвин, цю зустріч було заплановано давно, проте в очах громадськості вона сприймається як «пожежна» — мовляв, комісія зібралася, щоб розв'язати в терміновому порядку проблему, яка виникла в Керченській протоці.

(Закінчення на 2-й стор.).

У КОМІТЕТАХ ВР

Комітет Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів провів слухання про стан виконання органами виконавчої влади законодавства України стосовно соціального захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни. Засідання проходило з участю представників уряду, адміністрації Президента, обласних державних адміністрацій, обласних рад та ветеранських організацій.

Комітет Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин провів «круглий стіл» з обговорення законопроектів, що стосуються паспортної реформи. У засіданні взяли участь народні депутати, представники міністерств, центральних органів виконавчої влади та міжнародних організацій. Своїми думками про реформу поділилися голова комітету Геннадій Удовенко та Олександр Перов, начальник департаменту громадянсько-паспортної та еміграційної служби Міністерства внутрішніх справ.

Комітет Верховної Ради з питань державного будівництва та місцевого самоврядування зініціював обговорення учасниками «круглого столу» питання «Закон про вибори Президента України: можливості удосконалення напередодні виборів».

ВИСТАВКИ

Чиї технології захисту кращі?

Сьогодні в Міжнародному виставковому центрі біля метро «Лівобережна» в Києві відкривається виставковий форум «Технології захисту — 2003». Більш як 100 фірм і підприємств України, Росії, Білорусі, Німеччини, Польщі, Франції та інших країн демонструватимуть свої кращі рятувальні засоби. Ті, що їх використовують під час ліквідації надзвичайних ситуацій, а також системи та технології пожежної безпеки, відповідну техніку й обладнання. Проводитимуться демонстраційні покази роботи багатьох технічних засобів.

У рамках цього міжнародного форуму, який триватиме до 24 жовтня, буде проведено 5-ту Всеукраїнську конференцію рятувальників, семінар-нараду науково-дослідних закладів України й Російської Федерації з питань організації досліджень у галузі зниження ризиків і мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій та інші заходи. Організатор — Міністерство з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи за підтримки інших міністерств і відомств.

Там же Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства проводить спеціалізовану виставку «КомунТех—2003».

ПЕРЕДПЛАТА-2004

Сюрприз від «Голосу»: машина і купа грошей!

АВТОМОБІЛЬ за 39 гривень 60 копійок

ПЕРЕДПЛАТИ ГАЗЕТУ «ГОЛОС УКРАЇНИ» НА 2004 РІК І ВИГРАЙ:

АВТОМОБІЛЬ або ОДИН З ГРОШОВИХ ПРИЗІВ

3 тис.

2 тис. (два призи)

1 тис. (три призи)

Для участі в розіграші надішли на адресу редакції "Голосу України" Київ-47, вул. Нестерова, 4 копію квитанції про річну передплату, ідентифікаційний код, адресу

Любі друзі!

Ви вже, можна сказати, звикли, що газета дарує різні потрібні в господарстві речі завдяки нашим друзям-спонсорам.

Нинішньому передплатно-призовому марафону ми вирішили додати, так би мовити, перцю, чи адреналіну, кому як подобається.

Розігруємо автомобіль.

А ще — купу грошей — три тисячі гривень, два призи по дві тисячі гривень і три призи по одній тисячі гривень.

Тож стартуймо: мерщій на пошту. І уявіть, як оце авто стає вашим!

Як завжди, розігруватимемо й решту призів. Скромніших, однак також приємних.

Хай щастить!

У НОМЕР

Звітами безпритульність не ліквідуєш

Кількість безпритульних дітей на вулицях Харкова і населених пунктів області за нинішній рік порівняно з минулим зросла майже на третину. Такі результати рейдів, що їх проведено службою у справах неповнолітніх. Більш як 11 тисяч дітей Харківської області перебувають на обліку в цій службі. З них половина — із неблагополучних родин. Більшість безпритульних хворі на педикульоз, коросту і сифіліс. Багато хто вживає алкоголь і наркотики.

Обласна адміністрація у зростанні кількості безпритульних звинувачує місцеві органи влади, які за законом мусять опікуватися неповнолітніми, але бурхливу діяльність здійснюють лише у паперових звітах. А місцева влада вважає: вся біда в тому, що районні служби у справах неповнолітніх не вкомплектовано, і скаржаться — на ці цілі держава не виділяє грошей, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

Сушать сухарі

ВАТ «Вінницяхліб» підвищило на 15 копійок ціни на хліб з борошна першого гатунку. Відпущено також ціни на всі хлібобулочні вироби, для випікання яких використовують борошно вищого гатунку. За старою ціною — 1,04 грн., і то лише у фірмових магазинах, продають найпопулярніший житній хліб. Вартість останнього стримують, як кажуть, силовими методами. У магазинах одразу з'явилися черги: дешевий хліб скуповують масово і везуть у райони області, де він коштує дорожче.

За словами голови правління товариства «Вінницяхліб» Віктора Ляховецького, протягом останніх місяців пекарні збільшили випуск продукції приблизно на 50 тонн на добу. Одна з причин збільшення споживання хліба, на думку співрозмовника, це те, що завбачливі люди, особливо старшого покоління, запасаються сухарями, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

І знову жертви

У неділю, 19 жовтня, на автотрасі Хотин — Чернівці о 15 год. 15 хв. поблизу села Динівці Новоселицького району сталася дорожньо-транспортна пригода. Автомобіль "Шкода-Октавія", за кермом якої був голова ради Соціал-демократичної партії Юрій Буздуган, зіткнувся з автомобілем "Мерседес-240", котрим керував житель села Довжок, який робив обгін у зустрічному напрямку. Внаслідок аварії пасажирка "Мерседеса-240" дістала тяжкі травми і померла дорогою до лікарні. Водія з діагнозом «перелом кісток таза» госпіталізовано. У Буздугана зламане коліно. Він тепер у Чернівецькій обласній лікарні.

Слідство проводить Новоселицький райвідділ міліції. Як повідомив начальник РВВС Віктор Войткович, казати про те, хто винен у ДТП, поки що рано, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій СУЛИМА.**

Свої наводять порядок серед своїх

Контрольно-ревізійний департамент Мінпаливенерго з початку року перевірив близько 800 підприємств, організацій та структурних підрозділів галузі. На 510 з них виявлено порушення фінансово-господарської діяльності. Недостачі й розкрадання коштів та матеріальних цінностей виявлено на більш як 80 підприємствах і в організаціях.

Унаслідок вжитих заходів за підсумками ревізій відшкодовано збитків на суму 2370 тис. гривень, у тому числі за рахунок винних осіб — 464 тис. гривень. Матеріали стосовно 98 підрозділів, де було виявлено недостачі й розкрадання грошових коштів і матеріальних цінностей на суму 30614 тис. гривень, передано до правоохоронних органів для відшкодування збитків за рахунок винних осіб і притягнення їх до відповідальності. Зокрема, минулого тижня за результатами перевірки департаменту прокуратура Луганської області порушила кримінальну справу за фактом внесення недостовірних даних про обсяги вуглевидобутку до звітних документів на одній із шахт державного підприємства «Луганськвугілля».

За дев'ять місяців правоохоронці виявили майже 400 тис. злочинів, з яких більш половина — тяжкі

На шляху до відкритих дверей у НАТО

У Брюсселі відчувають серйозну підтримку з боку українського парламенту тим проектам і задумам, які спільно здійснюють Україна і НАТО. Про це заявив після зустрічі з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином Генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон. Таку підтримку в НАТО оцінюють позитивно, оскільки «парламент є дзеркальним відображенням настроїв українського суспільства, одним з найважливіших його елементів».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Як повідомив «ГУ» глава українського парламенту, на зустрічі з лордом Робертсоном обговорювалися роль і місце парламенту у відносинах Україна—НАТО. Зокрема, внесок Верховної Ради у виконання Україною Цільового плану на нинішній рік. Обговорювалися і ті двосторонні документи, що потребують ратифікації парламентом. На думку Володимира Литвина, в принципі парламент не має боргів перед альянсом: «Один з меморандумів ще розглядається в Комітеті з питань оборони і національної безпеки», а меморандум, що стосується співробітництва в авіаційно-технічній галузі, ще не надійшов до парламенту.

Протягом минулого року Україна не втратила шансів у взаєминах із Брюсселем. Це радує. Засмучує, що питання про те, коли ж Україна зможе реалізувати своє бажання вступити до НАТО, поки що в Брюсселі вважається риторичним. «Я не можу назвати дату», — вкотре сказав Генсек НАТО, додавши, що «якщо Україна хоче стати членом альянсу, то має виконати певну роботу, а двері НАТО традиційно залишаються відкритими».

Стосовно «певної роботи», що на нинішньому етапі полягає у виконанні Цільового плану, то, на думку Робертсона, «оцінка роботи — це процес». Підсумки ж процесу буде підведено на початку грудня на засіданнях Україна—НАТО на рівні міністрів оборони і глав МЗС.

Яна СТАДІЛЬНА.

Тлумачення для депутатів

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

Учора Конституційний Суд України (КС) оприлюднив рішення за поданням 50 народних депутатів про офіційне тлумачення низки статей Конституції та Закону України «Про статус народного депутата України» щодо інтерпретації термінів «акт Верховної Ради України», «рішення Верховної Ради України», «депутатський запит» тощо.

Зокрема КС визначив, що під терміном «рішення Верховної Ради України», який вживається в частині другій статті 84 Конституції, треба розуміти результати волевиявлення парламенту України з питань, віднесених до його компетенції. Під терміном «акти», що вживається у статті 91 Конституції, необхідно розуміти рішення Верховної Ради України у формі законів, постанов тощо, які приймаються Верховною Радою визначеною Конституцією кількістю голосів народних депутатів. Положення Конституції та Закону України «Про статус народного депутата України» треба розуміти так, що направлення запиту народного депутата України, з яким він на сесії Верховної Ради України звертається до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, не потребує прийняття рішення Верховною Радою, а рішення про направлення запиту до Президента України приймається Верховною Радою України більшістю від її конституційного складу.

Водночас припинено конституційне провадження у справі щодо визначення форм попередньої підтримки вимоги народного депутата України, групи народних депутатів чи комітету Верховної Ради України про направлення запиту до Президента України.

Юлія ХОМЕНКО.

Прощання з послами

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Вірменія Грачом Сілваняном у зв'язку із закінченням терміну роботи посла в Україні. Пан Сілванян очолює дипломатичне представництво Вірменії в Україні з 1996 року і останнім часом був дуаєном дипломатичного корпусу. Як повідомив прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, Володимир Литвин подякував Грачу Сілваняну за його особистий внесок у зміцнення україно-вірменських відносин. Під час зустрічі йшлося про можливості подальшого розвитку торговельно-економічних відносин. За час роботи посла в Україні товарообіг між нашими державами зріс утричі. Голова ВР також наголосив на важливості міжпарламентського співробітництва, що сприяє і розвитку міждержавних відносин. Обговорювалися можливості узгоджених дій України та Вірменії у міжнародних організаціях. В. Литвин передав через посла запрошення главі вірменського парламенту відвідати Україну.

* * *

Також учора відбулася прощальна зустріч Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з послом Казахстану Равілем Чердабаєвим. Він теж завершує свою місію, яка, на думку Голови ВР, була вельми плідною й сприяла покращенню двосторонніх відносин. Під час розмови сторони висловилися за подальший їх розвиток, зокрема за активізацію міжпарламентських контактів.

Наталія ФІЛІПЧУК.

НАПРУЖЕНІСТЬ

Добрі сусіди так не чинять

(Початок на 1-й стор.).

Голова ВР повідомив, що за минулу добу було збудовано 150 метрів дамби: це, зіронізував він, ніби приурочений до нашої зустрічі рекорд. «Ми ще раз переконалися, що така комісія є необхідна, — зазначив Володимир Литвин, кажучи про вчорашнє засідання. — Особливо з огляду на події останніх днів. Нам належить розглянути досить складні проблеми, щоб наші відносини розвивалися динамічно. Не заходили періодично до глухого кута, як це відбувається останнім часом. Нам необхідно зробити такі кроки на рівні парламентів, урядів і громадськості, щоб не допустити погіршення україно-російських відносин». На думку Володимира Литвина, рівень оцінки наших двосторонніх відносин, що звучить з вуст окремих політиків, а також у ЗМІ, не відповідає рівню проблеми. Він закликав відмовитися від «повискування і скуління», а провести аргументовану, серйозну розмову, яка відповідала б рівню наших народів. Володимир Литвин також зауважив, що, на жаль, під час зустрічі на рівні керівників парламентів та парламентських делегацій часто звучать декларації, які приємні для слуху одне одного, проте делегації роз'їжджаються і кожен продовжує жити своїм життям. «Не будемо вдавати, що не знаємо, що відбувається, будемо відверті і цивілізовано поставимося одне до одного, відкинемо ностальгію та емоції і проведемо нормальну розмову, — закликав Володимир Литвин. — Мені важко зрозуміти, чому, коли ми пропонуємо сісти за стіл переговорів, щоб обговорити цю проблему, всі вдають, що нічого не відбувається. Добрі сусіди так не чинять».

Наталія ФІЛІПЧУК.

ФОТОФАКТ

Українські прикордонники із собаками провели навчання із захисту державного кордону від умовного противника на українському острові Тузла. Спікер Ради Федерації РФ Сергій Миронов висловив подив негативною реакцією української сторони на зведення дамби на острові Тузла. За його словами, Росія виходить винятково з розуміння захисту навколишнього середовища. Українські прикордонні служби заявляють, що вони «вживуть усіх заходів для недопущення зведення дамби на території України».

На знімку: під час навчань.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Прем'єр також поїде

Сьогодні Україна, що стоїть на порозі серйозного конфлікту з Росією в зовнішній політиці й у розпал бюджетного процесу в політиці внутрішній, залишиться не лише без Президента, а й без Прем'єр-міністра. Віктор Янукович їде з офіційним візитом до Естонії. Він зустрінеться з Президентом Арнольдом Рюйтелем, Прем'єр-міністром Юханом Партсем, главою парламенту Енне Ергмою, міністром закордонних справ Крістіною Оюланд, а також з викладацьким складом і студентами Таллінського технічного університету і представниками української громади в Естонії. Крім того, глава українського уряду відвідає Українську греко-католицьку церкву. А затим Прем'єр-міністр України відвідає Латвію, де також зустрінеться з керівництвом країни, відвідає українську школу в Ризі і послухає органний концерт у Домському соборі.

Зазначимо, що за такої ситуації, в якій перебуває ці дні наша країна, її високе керівництво могло б і скасувати всі закордонні візити. Принаймні така потреба очевидна.

Політичний маневр не вдався

«Конституційній реформі прийшов край, і це стає очевидним», — заявив Петро Симоненко після зустрічі лідерів фракцій та груп у Голови Верховної Ради України Володимира Литвина.

Саму реформу, переконаний головний комуніст, замислювали під час розподілу повноважень у верхах влади як «відволікаючий політичний маневр». Очевидним також, за словами Петра Симоненка, стає й те, що «руками представників більшості буде розв'язано проблему розігріву парламенту, суспільної думки щодо відставки уряду Віктора Януковича». А ухвалення державного бюджету на майбутній рік, прогнозував народний депутат, буде «каменем спотикання» і для більшості.

Ці дії характеру відносин не відповідають

«Ні за яких умов Україна не допустить з'єднання російської дамби з островом, який є частиною нашої території», — наголосив під час учорашнього брифінгу в МЗС начальник прес-служби цього відомства Маркіян Лубківський. Він нагадав, що цю проблему було розглянуто в понеділок на засіданні РНБО. За словами М. Лубківського, на засіданні прийнято цілком конкретні рішення, «розроблено спектр міжнародно-правових заходів» (яких — на брифінгу не уточнили). До них, за словами начальника прес-служби МЗС, Київ вдасться у разі, якщо будівельники дамби порушать український кордон. Він нагадав: поки що будівельні роботи ведуть на російській території, тож МЗС України обмежується дипломатичним листуванням.

У понеділок наше МЗС надіслало до російського зовнішньополітичного відомства ноту у відповідь на вимогу росіян надати «копії документів, включаючи картографічні, на основі яких українська сторона робить припущення про приналежність їй коси (острова) Тузла». За словами М. Лубківського, сам характер переговорного процесу щодо будівництва дамби в Керченській протоці не може влаштовувати Київ. «Дії Росії, на жаль, не відповідають стратегічному характерові наших відносин», — наголосив М. Лубківський. Не сприяє зміцненню двосторонніх відносин і внесення Російською Федерацією України до списку держав, які не протидіють відмиванню «брудних» грошей, впевнені в українському МЗС.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

У Києві відбувся семінар-нарада за участі начальників слідчих підрозділів податкової міліції ДНА. Заступник голови ДНА, начальник слідчого управління Микола Джига підбив підсумки роботи підрозділів за дев'ять місяців.

На знімку: Микола Джига відповідає на запитання журналістів.

СПОРТ

Звідусіль

■ *Легка атлетика*

Коламбус, штат Огайо. Українка Людмила Пушкіна виграла тут традиційний марафон. Отже, бігунка відстояла свій титул, завойований роком раніше. Результат Пушкіної — 2 години, 28 хвилин 15 секунд — рекорд коламбуського марафону.

■ *Стрибки на батуті*

Чемпіонат світу. Гамбург (Німеччина). Українська команда виборола п'ять нагород. Золота медаль — в Олени Чабаненко на акробатичній доріжці. В індивідуальних стрибках на батуті «срібло» дісталося Олені Мовчан. Ще одне друге місце Олена завоювала в синхронних стрибках разом з Юлією Домчевською. У змаганнях чоловіків у синхронних стрибках українці Олександр Чернонос і Юрій Нікітін принесли Україні «бронзу». Третє місце наші спортсмени посіли у командних змаганнях у стрибках на батуті (Денис Вражкін, Жан Іорданов, Олександр Чернонос та Юрій Нікітін).

■ *Футбол*

Першість країни. Перша ліга. Відкладений матч 10-го туру. «Динамо-2» (Київ) — «Арсенал» (Харків). 3:0.

Гарантовані надходження

ТОЧКА ЗОРУ

Проблема непрямих податків відіграє значну роль у справі наповнення державного бюджету. Про це свідчать гарячі дискусії, що точаться довкола податку на додану вартість та акцизного збору. Гостро обговорюються питання не тільки наповнення державного бюджету, а й доцільності самих реформ.

Асоціація СОВАТ (котра об'єднує більшість представників тютюнової галузі) переконана в тому, що метою реформи акцизного оподаткування має бути створення прозорого ринку підакцизних товарів на засадах поєднання інтересів держави, споживачів і виробників.

З огляду на це, більшість представників тютюнової галузі позитивно оцінили впровадження з 1 січня 2004 року європейської моделі акцизного збору на тютюнові вироби. Експерти асоціації засвідчують, що зазначений крок дасть можливість:

— забезпечити прогнозованість оподаткування галузі;

— зберегти позитивні тенденції останніх двох років щодо детінізації українського тютюнового ринку;

— створити сприятливі умови для подальшого інвестування у вітчизняну тютюнову галузь.

Зі свого боку, держава отримає гарантовані надходження до бюджету та прозорий ринок тютюну, де діяльність виробників буде легко контрольована.

Слід відзначити, що специфічна система акцизу вичерпала свої можливості щодо істотного збільшення бюджетних надходжень. А за сучасних умов вона стала перешкодою на шляху оптимізації оподаткування — значне збільшення акцизу неминуче призведе до нової хвилі контрабанди сигарет із сусідніх країн, і передусім із Росії.

Проте останнім часом на шпальти преси виносять питання про можливі негативні наслідки запровадження в Україні європейської моделі акцизного оподаткування у сфері тютюну.

(Закінчення на 4-й стор.).

Інгулецький тест

ВЛАСНІСТЬ

Незабаром очікується черговий тур судових розглядів з приводу законності додаткового випуску акцій на ВАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» (ІнГЗК).

Симптоматично, держава навесні цього року ледь не втратила контроль над одним з найбільших у країні гірничо-збагачувальних комбінатів. А все було просто: акціонери на загальних зборах вирішили збільшити статутний фонд компанії на 33 відсотки — до 181 мільйона гривень —за рахунок додаткового випуску акцій, незважаючи на те, що державні 50 відсотків + 1 акцію на зборах представляли чиновники з ФДМУ і Мінпромполітики. Реакція Президента Кучми на те, що сталося, була рішуча: він звільнив 22 квітня заступника держсекретаря Міністерства промислової політики і заступника глави ФДМУ. Проте уникнути розмивання держпакету не вдалося.

— Проведення додаткової емісії акцій ВАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат», у результаті якої державний пакет акцій зменшився з 50 до 38 відсотків, є шахрайством, — резюмував Президент.

І чиновники всіх рівнів заворушилися. Держкомісія з цінних паперів і фондового ринку згорнула обговорення самої можливості реєстрації додаткової емісії, ФДМУ залучив до справи Генеральну прокуратуру, а Прем'єр-міністр Віктор Янукович пообіцяв стежити за цим процесом.

Нескладні підрахунки показують рівень втрат держави, якщо додаткову емісію на Інгулецькому гірничо-збагачувальному комбінаті не вдасться зупинити. Так, за оцінками ФДМУ, продаж «Укррудпрому», до складу якого входить ІнГЗК, могла б принести 1,5—1,7 мільярда гривень до бюджету (статутний фонд холдингу становить 1,4 млрд. грн.). Адже комбінат є однією з найприбутковіших складових «Укррудпрому» і виробляє близько 40,6 відсотка загального обсягу окатишів і концентрату «Укррудпрому». Частка виробленого Інгулецьким гірничо-збагачувальним комбінатом концентрату набагато вища. Отже, ймовірна вартість підприємства, враховуючи частку виробленої продукції, коливається в межах 609—670 мільйонів гривень. Емісія ж позбавить державу контрольного пакета, що дасть змогу дрібним і середнім акціонерам стати власниками більш як 60 відсотків акцій, інші будуть потенційному покупцеві не цікаві. Що далі? Після серії невдалих конкурсів ФДМУ буде змушений знизити ціну до номінальної. У такий спосіб держава замість 600 мільйонів гривень одержить, у кращому разі, 60 мільйонів.

Розв'язання питання з додатковою емісією на ІнГЗК покаже, наскільки держава здатна протистояти непрозорим іграм з боку деяких українських ФПГ.

Сергій НІКОЛАЄВ.

ПЕРСПЕКТИВА

Нові райони промислу

В Іллічівському морському рибному порту завершено розвантаження великого рибоморозильного траулера «Семен Марков», який доставив понад 350 тонн креветок та інших морепродуктів. Чотири місяці екіпаж судна вперше вів промисел у міжнародних водах біля берегів Канади, де контроль ведеться за конвенцією Північно-Атлантичної риболовецької організації.

До кінця цього року до берегів Канади вирушать уже два судна української акціонерної рибопромислової компанії «Антарктика». Нині їх відповідно переоснащують. Скажімо, на траулері «Семен Марков» змонтовано устаткування фабрики для переробки креветок.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

Справа молода. І зріла

Традиційно по закінченні збирання врожаю винограду в Одесі пройшов III фестиваль молодого вина «Одеський степ». На Дерибасівській вино текло рікою: тут можна було скуштувати більш як 50 сортів молодого і зрілого вина. Не тільки спробувати, а й купити за символічну ціну.

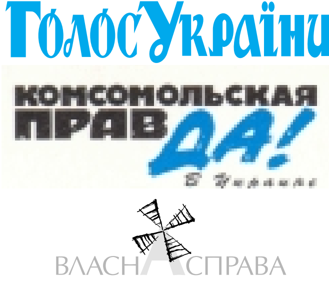
Андрій НЕСТЕРЕНКО.

Фото автора.

Конкурс карикатур

Проект «Дослідження підприємницької діяльності в Україні» і Інтернет-ресурс для підприємців VlasnaSprava. info Міжнародної фінансової корпорації разом з газетами «Голос України» і «Комсомольская правда в Украине», а також щотижневиком «Инвестгазета» організують проведення конкурсу карикатур з публікацією найцікавіших робіт на сторінках видань.

ВЛАСНА СПРАВА
www.vlasnasprava.info

Инвест Газета
ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ЕЖЕНЕДЕЛЬНИК

Тема конкурсу: «Приватне підприємництво в Україні».

Організатори конкурсу засновують такі нагороди:

«Суперприз» — за найповніше відображення проблем приватного підприємництва в Україні — 1500 грн.

Далі переможців буде визначено в чотирьох номінаціях:

1. Національні особливості українського бізнесу.
2. Міжнародний бізнес в Україні.
3. Влада і бізнес.
4. Специфіка аграрного бізнесу в Україні.

У кожній номінації: 1-ша премія — 800 грн., 2-га премія — 500 грн., 3-тя премія — 300 грн.

Термін проведення конкурсу:

* Роботи приймаються з дня публікації першого повідомлення про конкурс і до 6 листопада 2003 р. включно.

* Засідання журі — в першій декаді листопада 2003 року.

Про рішення журі, час і місце нагородження переможців конкурсу буде повідомлено на сторінках газет «Голос України», «Комсомольская правда в Украине» і в щотижневику «Инвестгазета», а також на Інтернет-ресурсі для підприємців VlasnaSprava. info

Призи. Організатори конкурсу також засновують десять заохочувальних призів. Після закінчення конкурсу буде проведено виставку кращих робіт.

Роботи надсилайте за адресою: 01024, Україна, Київ, вул. Богомольця, 4, 5-й поверх, Міжнародна фінансова корпорація, з позначкою «Конкурс карикатур».

По додаткову інформацію звертайтеся багатоканальним телефоном 253-05-39 до Андрія Гулая.

Іноземні вояки вже в місті

Чернівцями цими днями розгулюють вояки, зодягнені у строї іноземних армій. За словами начальника штабу Чернівецького військового гарнізону Олексія Рудковського, це військовослужбовці армій Бельгії, Румунії, Великої Британії та Угорщини, які прибули до Чернівців у складі міжнародної військової комісії із роззброєння.

Згідно з міжнародними угодами, до яких приєдналася Україна, треба дотримуватися балансу сил із сусідніми державами. Отож вояки європейських армій протягом кількох днів перераховуватимуть нашу військову техніку та військовослужбовців у частинах, що дислокуються на Буковині.

Сергій СУЛИМА.

ФОТОФАКТ

Решетилівська фабрика художніх виробів здавна славиться своїми майстрами, з-під рук яких виходять неповторної краси килими, вишиванки, блузи, рушники, гобелени та інші вироби, виготовлені в народному стилі. Саме тут у давні часи замовляв килим для батьків видатний письменник Микола Гоголь, вишивали сорочку Максимові Горькому, іншим відомим людям.

На знімку: цей килим — витвір майстрів вишивки.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

ЦІНИ ТА ЦІННОСТІ

За браком статків і під пресингом видатків

Минулого місяця ціни все-таки піднялися помірніше, ніж очікувалося. Це важливо: життєвий рівень істотно не постраждав. Доходи тільки надкусила, але не з'їла інфляція. Однак результат маловтішний: добробут людей має не тупцювати на місці, а повсякчас зростати. Величезною залишається потреба у видатках для відновлення зруйнованого за роки кризи благополуччя. Не лише ціни, а й розміри статків впливають на життєвий стандарт. Подивимося, як змінювалися у вересні доходи.

Дехто відносить валовий внутрішній продукт (ВВП) до зарозумілих макропоказників. Мовляв, його на хліб не намастиш, він ще далекий від повсякденного клопоту конкретного громадянина. Не погоджуся. ВВП за спрощеним визначенням — це загальний дохід нації, який складається з прибутків підприємств, оплати праці, чистих податків. Від величини останніх, до речі, залежить, скільки грошей держава витрачає на громадське споживання і завтрашній розвиток. А от оплата праці впливає на добробут громадян щодня.

Упродовж десяти років ВВП скорочувався, і джерело достойного життя зміліло більш як наполовину. Однак вже 2000 року ми почали підніматися з колін. Загальні прикінцеві суспільні доходи спершу зросли на 5,9 відсотка, наступного року — на 9,2, минулоріч — на 4,8. Непогано розпочали і поточний рік — у першому півріччі приріст ВВП сягнув 7,5 відсотка. І раптом у липні висхідну траєкторію порушило різке падіння новоствореної аграрним сектором вартості. За підсумками січня—липня вона скоротилася проти відповідного періоду минулого року на 31,4 відсотка. Прикро, але, як з'ясувалося, несмертельно. Вже в серпні працівники галузі зупинили падіння до 24,6 відсотка. Стало очевидно: відновлення бажаної динаміки економічного зростання відбувається швидше, ніж прогнозували. Але відновити не так складно, як утримати зростання ВВП наступного року. І ось чому.

Добре, що інвестиції збільшуються удвічі швидше, ніж торік. І що експорт динамічніший у 6 разів. Зрештою, добре, що на третину «поважчав» ВВП. Але його «вага» не вповні виправдовує себе, якщо ми істотно не додаємо споживання. А тут аж ніяк не все гаразд. Заробітна плата зростає повільніше майже на чверть, а реальні доходи населення — у 4 рази, ніж торіч. Якщо така динаміка збережеться до кінця року, а уряд не виконає свою обіцянку погасити борги у заробітних платах, це може уповільнити не лише поточне, а й майбутнє зростання ВВП.

А поки що, дякуючи сезонним коливанням і низькій інфляції, споживчий попит на внутрішньому ринку активізувався. За дев'ять місяців проти січня—липня на 2,3 відсотка зросла додана вартість, створена торгівлею, на 1,3 — транспортом, на 1,7 — обробною і на 1,3 відсотка — добувною промисловістю. Нарощування доданої вартості у сфері послуг та промисловості було неабиякою передумовою для відновлення статус-кво у динаміці ВВП.

Не менш важливо й те, що на цей період припало активне рефінансування комерційних банків з боку НБУ і кредитування громадян. Це сприяло зростанню споживчого попиту. Значний приріст ВВП у вересні (15 відсотків проти відповідного періоду минулого року) — це вірна ознака того, що гальмування зростання лишилося позаду, але ще не привід для самозаспокоєння. Адже порівняної стабілізації на продовольчому ринку вдалося досягти здебільшого завдяки імпорту і адміністративному впливу на ситуацію (читай рубрику «Ціни і цінності» від 15 жовтня ц. р.). Не варто розслаблятися і тому, що попереду — найвідповідальніший четвертий квартал року, коли зростають ризики погіршення макродинаміки: завершується сільськогосподарський сезон, дещо уповільнюється експорт, дебатується проект держбюджету на наступний рік тощо. Проте всі ці ризики нам до снаги перекрити і вийти на семивідсоткову траєкторію зростання.

Слово експортерів буде все ще вагоме. Тим паче що світова кон'юнктура на основних ринках цьому сприяє. Ділова активність і попит на гроші вереснем не закінчується — це ще один аргумент на користь подальшого примноження суспільних доходів. Можна тішити себе і тією обставиною, що у грудні, за всі роки зростання, спостерігалася прискорена динаміка ВВП. А нинішнього року, не виключаю, що це може статися і в листопаді: досить буде втримати 15-відсоткове збільшення виробництва у промисловості і на відсоток—другий домогтися позитивного результату на транспорті й у торгівлі.

Ще раз наголошу на очікуваннях споживачів. Їхню активність небажано випробовувати на міцність політизацією бюджетного процесу, бо, може статися, песимістичні настрої під час спостережень за парламентськими баталіями почнуть формуватися і у власних виробників, і у зарубіжних інвесторів.

І ще. Уряд виказує невдоволення тим, що динаміка бюджетних доходів і ВВП різко різняться між собою, обіцяючи розібратися з методикою розрахунків. Люстро, звісно, лишає надію, що в житті усе має ліпший вигляд. Але збираємо податки ми й досі не кращим чином, на що вказує бюджетна недоїмка. А механізм адміністрування і повернення ПДВ — то взагалі болюча проблема, яка потребує невідкладного розв'язання.

І останнє. У сусідів жваво обговорюють ідею подвоїти упродовж 10 років свій ВВП. Для нас і цього недостатньо, бо ми «падали» і довше, і глибше. Нам не завадили б мобілізуючі дороговкази, амбітніші за теперішні оцінки перспектив на рік наступний. У 2005-му можна було б вивести ВВП на рівень 1994 року, а ще через 10 років, тобто до 2015-го, досягнути рівня суспільного доходу зразка 1990-го, подвоївши індустріальний випуск продукції та послуг. Для подвоєння ВВП його середньорічний приріст має становити 7,3 відсотка. Але без нового поштовху структурних реформ ми не втримаємо й семивідсоткового значення.

Утім, хтозна, може статися, прийдуть до нас серйозні інвестиції, і ми за прикладом японців або корейців дістанемось своєї мети швидше. Але усе це поки що передстартові побажання, а бігти нам доведеться далеченько власними ногами.

Валерій ЛИТВИЦЬКИЙ,
радник голови Нацбанку з макроекономічних питань.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Государеве око не дрімає. Але...

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Від часів Петра Великого на теренах Російської імперії прокурори пильно наглядали за одноплемінниками стосовно не так дотримання ними законності, як вірнопідданської вірності владі. Вінценосний дроворуб, який прорубав по-азіатськи вирощеним московитянам вікно в Європу, примудрився поставити під найсуворіший прокурорський контроль навіть служителів самого Господа Бога.

Принципи, ним запроваджені, якнайбільше були до вподоби організаторам раю на землі в окремо взятій державі. У горезвісних трійках, які без зволікання відправляли в тридцяті роки минулого століття на той світ десятки і сотні тисяч своїх співвітчизників з ідейних міркувань, місця адвокатам, звісно, не знайшлося. Зате прокурори неодмінно закріплювали своїм підписом розстрільні вердикти. Так при радах у свідомість пересічних громадян вбивалася ідея про те, що прокурор є вищою інстанцією цивільного і кримінального права.

*З початком демократичних перетворень у рідній батьківщині докорінно почала змінюватися роль прокуратури в системі інституцій державної влади. І хоча наші співгромадяни за багатовіковою звичкою юрбами шукають у прокурора захисту від сваволі інших її, влади, представників, аж ніяк не завжди цей захист знаходять. Про це — розмова нашого кореспондента з першим заступником прокурора столиці **Володимиром СТЕЦЕНКОМ**.*

— Володимире Андрійовичу! Рекомендаціями, розробленими учасниками «круглого столу» в нашій редакції на тему «Фасади і задвірки столиці: права, цілі, дійсність» (див. «ГУ» №№ 136, 137 за 24 і 25 липня ц. р.), серед іншого пропонувалося створити в київській міськпрокуратурі спеціальний орган — за зразком екологічної прокуратури — для захисту прав мешканців столиці у сфері містобудування і розгляду обставин, що випливають з порушення цих прав. До речі, ваш колега, учасник «круглого столу», заступник міського прокурора С. Міщенко не заперечував проти цієї ідеї. Який результат? Крім того, що за цей час справи будівельні від Міщенка перейшли до вас. Чи не пов'язано це з тим, що після зустрічі в редакції Сергій Григорович почав уважніше ставитися до проблеми?

— Нині будівництво в столиці є важливою проблемою, що заслуговує пильної уваги. У зв'язку з цим нагляд за дотриманням законності із зазначених питань у міській прокуратурі здійснює саме перший заступник прокурора.

Щодо суті порушених за «круглим столом» проблем. Будівельної, на кшталт екологічної, прокуратури поки що не створено. Однак, створено управління нагляду за дотриманням і застосуванням законів. А в ньому — спеціальний відділ нагляду за дотриманням конституційних прав і свобод громадян. Адже якщо з юридичної точки зору узагальнити всі звертання киян до органів прокуратури, до судів, безпосередньо до влади з протестами з приводу будівництва мансард, новобудов в історико-охоронній зоні столиці, порушення місцевими органами влади права власності власників квартир (співвласників багатоквартирних будинків) на допоміжні приміщення — ті самі горища, підвали, колясочні, прибудинкову територію тощо — в кінцевому рахунку ми побачимо, що йдеться про порушення саме конституційних прав і свобод наших громадян.

За фактами порушення конституційних прав і свобод громадян за 9 місяців 2003 року порушено 88 кримінальних справ, за актами прокурорського реагування притягнено 957 посадовців до відповідальності, відшкодовано майже 32 млн. гривень.

Крім того, в цьому ж управлінні створено відділ нагляду за дотриманням законів у сфері економіки. Тож у цьому відділі дві особи безпосередньо займатимуться вирішенням скарг і заяв з питань містобудівництва в Києві.

Коментар журналіста. *Навчені гірким досвідом, наші громадяни досить скептично ставляться до всіляких внутрішніх структурних змін в органах влади. Але саме після створення нового управління в Київській міській прокуратурі в столиці порушено кримінальну справу за фактом незаконного продажу допоміжного приміщення (підвалу) в будинку № 4 по вулиці Городецького. До того ж не за фактом, а проти конкретної посадової особи — колишнього голови фонду приватизації комунальної власності Старокиївського, який нині очолює таку саму службу в Шевченківському районі, пана І. Шуляка. Одразу за двома статтями КК: № 365 — перевищення влади чи службових обов'язків і № 366 — службова підробка.*

Саме про кричуще незаконне оформлення (підробку) Іваном Остаповичем договору купівлі—продажу і всіх супровідних цій угоді інших документів з використанням печатки і бланків неіснуючої організації докладно розповідала наша газета в матеріалі «Чотири роки облоги» (див. «ГУ» № 7 від 15 січня 2003 р.). До речі, вже на новому поприщі І. Шуляк примудрився продати приватній особі частину сходової площадки (загального коридору) в будинку № 22-а по вулиці Михайлівській.

Зазначу, що персональна кримінальна справа проти посадової особи з приводу незаконного продажу допоміжного приміщення в багатоквартирному будинку — перша в новітній історії столичної юриспруденції. Тим часом у цивільних судах сьогодні перебувають десятки позовів співвласників багатоквартирних будинків за ідентичними фактами до органів та організацій місцевої влади.

(Закінчення на 5-й стор.).

Маєш крила — літай!

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

(Початок на 1-й стор.).

Складне дитя

Ан-70 — середній оперативно-технічний військово-транспортний літак короткого зльоту та посадки — народився як дітище україно-російського спільного проекту. 1993 року прем'єр-міністри України та Росії підписали угоду про спільне створення, виробництво та введення в експлуатацію цього літака, а 1996-го для реалізації програми Ан-70 було створено російсько-український консорціум «Середній транспортний літак». Літак пройшов найважливіші етапи випробувань і, як запевняють його розробники, продемонстрував якісно нові можливості авіаційної техніки, зарекомендувавши себе надійним та сучасним. Однак з боку Росії інтерес до Ан-70 останнім часом помітно знизився, і участі у випробуваннях літака та фінансуванні робіт за програмою Ан-70 росіяни вже фактично не беруть. Причини цього, на думку фахівців, — не лише катастрофа першого дослідницького зразка Ан-70, а насамперед політичні та комерційні інтереси.

Європа спочатку дуже уважно придивлялася до створення в Україні Ан-70, але згодом держави Західної Європи почали працювати над створенням власного військово-транспортного літака А-400М. І знову не на користь нашої держави переважила політика, адже за технічними характеристиками А-400М фактично нічим не різнитиметься від Ан-70. Але А-400М ще треба створити — він існує лише в проекті. Найістотніша відмінність — вартість літака на ринку: якщо наш коштуватиме 60 млн. доларів, то західноєвропейський — близько 120 млн. доларів.

Не лише гайки та запальнички

Але Україна повинна прориватися на світовий ринок і, як нещодавно висловився наш Президент, виробляти не лише гайки та запальнички, а й наукоємну, високотехнологічну продукцію, у тому числі й літаки. До речі, сьогодні у світі є лише вісім авіабудівних держав, серед них чільне місце посідає і наша. На думку генерального конструктора АНТК імені О. Антонова Петра Балабуєва, Україна зможе вийти на світовий ринок з військово-транспортним літаком Ан-70 тоді, коли буде налагоджено його серійне виробництво. Адже хто захоче придбати собі літак, якщо його не має на озброєнні навіть країна-виробник? А в конкурентоспроможності Ан-70 його «батьки» не сумніваються. «Цей літак можна вважати літаком третього тисячоліття, — каже П. Балабуєв. — За технічними характеристиками у класі середніх транспортних літаків у світі поки що нічого подібного не створено. Україна випереджає своїх конкурентів приблизно на 5—6 років». Тож що швидше наша держава профінансує добудову літака Ан-70, то краще у нього перспективи.

Літаки чи кролики?

Запропонована урядом програма створення військово-транспортного літака Ан-70 — це не розв'язання проблем сьогоденних, а погляд у майбутнє. Програма розрахована на два етапи — 2004—2006 та 2007—2022 роки. Орієнтовний розмір фінансування робіт на першому етапі — близько мільярда гривень. У проекті держбюджету-2004 вже передбачено окремим рядком надання 243 млн. грн. на програму Ан-70. Державними замовниками програми визначено Міністерство оборони України та Мінпромполітики, виконавцями — АНТК імені О. Антонова та Київський державний авіаційний завод «Авіант», які розробляють та виготовляють літак, Запорізькі МКБ «Прогрес» та ВАТ «Мотор-Січ», які працюють над двигуном. У серійному виробництві літака Ан-70 буде задіяно не менш як 56 тисяч людей. За підрахунками розробників, у 2011 році держава відшкодує усі витрачені на цю програму кошти, натомість розпочнуть зростати надходження до бюджету.

Якщо ми відмовимося від сміливої ідеї з Ан-70, посилаючись на вічну проблему браку коштів, наше чесно заслужене місце на світовому ринку дуже швидко займуть інші держави. На «Антонові» кажуть, що, приміром, китайці вже згодні заплатити всі кошти, потрібні для добудови українського літака. Але, природно, тоді захочуть стати і його власником. А вітчизняним авіабудівникам доведеться замість літаків виробляти дитячі возики та гойдалки. Або розводити кабанчиків та кроликів, що вже нині (мабуть, не від гарного життя) освоїли «антоновці»...

P. S. Під час голосування на засіданні комітету за рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти проект закону за основу лише один депутат утримався, а решта висловилися «за». Хоча й представляли різні політичні сили.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Олександр КУЗЬМУК, фракція партій ППУ і «Трудова Україна»:

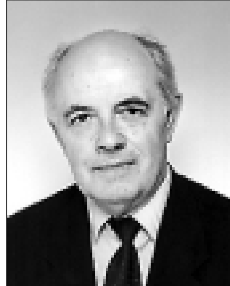

— Програму будівництва літака Ан-70 не можна розглядати лише з комерційної точки зору. Навіщо Україні та світу потрібен цей літак? Чому Міністерство оборони України є замовником цього літака? Для чого сьогодні потрібен середній військово-транспортний літак, коли у війнах шостого покоління вже не буде битви «армія на армію», «танки на танки» та «літаки на літаки»? Чому почастішали провокації на адресу Ан-70?

З осені 2001 року світ постав перед питанням нових війн, спрямованих на знищення терористичних рухів. Суть таких війн — якомога швидше перекинути техніку та війська у певну точку земної кулі, де виникли конфлікти. Таких засобів сьогодні не вистачає ні у США, ні у НАТО. Солідний парк військово-транспортної авіації є в Україні та Росії. А це — серйозна конкуренція, серйозні гроші, які впливають на напрями сучасної політики. Ан-70 сьогодні — сучасний, актуальний і вкрай необхідний літак. Не треба також недооцінювати, що за декілька років наші конкуренти розпочнуть випробування літака А-400М, а росіяни модернізують свій Іл-76. Чи потрібно Росії вкладати гроші в економіку України, чи їй краще виробляти військово-транспортні літаки в себе? Не виключаю і того, що Росія зі своїм науково-технічним потенціалом може увійти у програму будівництва західноєвропейського літака.

Якщо ми сьогодні займатимемо таку позицію, коли, маючи власне авіавиробництво, дозволятимемо імпортувати в нашу державу чужі поношені літаки, якщо вестимемо розмови про припинення програми Ан-70, то забудемо про те, що Україна — авіаційна держава, спроможна розробляти та виготовляти сучасну авіатехніку. Так, маємо величезну проблему — гроші. Але якщо не сконцентруємося на державному рівні й не підтримаємо парламентом цю програму, то й надалі не матимемо цілісного науково-технічного та промислового комплексу, спроможного істотно впливати на наповнення державного бюджету. Яскравий приклад — ракетний крейсер «Україна». Наша держава не спромоглася знайти 80 млн. грн. на його добудову, а тепер витрачатиме мільярди на його утилізацію.

Борис АНДРЕСЮК, фракція СДПУ(о):

— Якщо ми не доведемо до завершення програму будівництва літака Ан-70, то гріш нам ціна. Наші конкуренти «передеруть» у нас усе, що можна і не можна, докладуть трохи грошей, обженуть нас, зроблять свій літак, а ми знову розведемо руками. Це питання політичне, і депутатам треба його підтримати, вимагати від Кабінету Міністрів повного фінансування.

Георгій КРЮЧКОВ, фракція Компартії:

— Загальнодержавну програму створення військово-транспортного літака Ан-70 та його закупівлі за державним замовленням украй важливо підтримати з політичної точки зору, адже йдеться про зміцнення та підвищення обороноздатності нашої держави. Завершення розробки та організація виробництва літака Ан-70 значно підвищать авторитет України як передової високотехнологічної держави, а також забезпечать довгостроковим замовленням вітчизняні підприємства авіа-, двигунобудівної та суміжних галузей промисловості, сприятимуть завантаженню вільних і введенню в дію нових виробничих потужностей, створенню на підприємствах нових робочих місць. Програма Ан-70 слугуватиме подальшому розвитку високих наукоємних конкурентоспроможних технологій. А всі дискусійні моменти можна доопрацювати під час підготовки законопроекту до другого читання.

ТОЧКА ЗОРУ

Гарантовані надходження

(Початок на 2-й стор.).

Однак не витримують жодної критики аргументи про складність адміністрування комбінованих ставок. Невиправдане й посилання на те, що податкові органи мають контролювати 70 тисяч торгових точок. Це не відповідає дійсності, тому що:

по-перше, платниками акцизного збору є виробники, а не роздрібні торговці;

по-друге, найбільшими платниками акцизного збору з тютюнових виробів є п'ять підприємств, які виробляють 95—98 відсотків тютюнової продукції, і проконтролювати їх неважко. (А загалом в Україні зареєстровано близько 20 підприємств-виробників тютюнової продукції);

по-третє, впродовж 1999—2000 років в Україні діяв збір до Пенсійного фонду з тютюнових виробів у розмірі п'яти відсотків від вартості реалізованої тютюнової продукції(що аналогічно до змішаної системи), і держава не мала жодних проблем зі збиранням цього податку.

До речі, внаслідок зміни в середині 2001 року ставки збору до Пенсійного фонду з 5-відсоткової на специфічні ставки, втрати Пенсійного Фонду впродовж другої половини 2001 року та 2002 року становили понад 23 млн. грн. Водночас прості розрахунки доводять, що зазначені зміни дали змогу, наприклад, компанії «Філіпп Морріс», котра виступає головним опонентом запровадження європейської моделі акцизу, не сплатити за цей період понад 30 млн. грн. Тобто завдяки лобіюванню з боку «Філіпп Морріс» введення специфічних ставок збору до Пенсійного фонду в 2001 році держава саме і недоотримала значні фінансові надходження. Аналогічні втрати матимуть місце і 2003 року.

Слід зазначити, що, починаючи з 2003 року, змішана система акцизу успішно діє і в Росії, і цифри переконливо засвідчують це. Нинішнього року до бюджету Російської Федерації надійде більш як 18 млрд. рублів акцизного збору від тютюнових виробів — проти 12 млрд. рублів, отриманих 2002 року.

Механічна індексація акцизу могла б призвести до податкового переобтяження недорогих сигарет, збільшення їх ціни та, у підсумку, їх заміщення аналогічною, але дешевшою, нелегально завезеною продукцією з інших країн, як це відбувалося впродовж 1999—2000 років. Треба враховувати й купівельну спроможність споживачів, основний тягар у такому разі ляже на незаможні прошарки населення.

Запровадження на додаток до існуючих специфічних ставок акцизу адвалерної складової на рівні п'яти відсотків від вартості продукції вирішує комплекс зазначених вище питань — уряд отримає гарантоване збільшення надходжень до бюджету, а на тютюновому ринку буде збережено стабільність.

Посилання опонентів змішаної системи акцизу на якість продукції — надумане. Аргументи про те, що специфічна система нібито стимулює виробництво якіснішого продукту, створює враження, що тільки дорогі сигарети — високоякісні. Це, у свою чергу, асоціюється у споживача з тим, що дорогі сигарети є буцімто менш шкідливими для здоров'я. Насправді не буває, як відомо, сигарет нешкідливих.

Часто все нове й прогресивне не сприймається однозначно. Однак, сподіваймося, що держава рухатиметься у прогресивному напрямку, й Україна не залишиться по одиноким островом серед сусідів у сфері оподаткування.

Осіннє загострення

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Як і прогнозувала наша газета, тема третього терміну Президента України Леоніда Кучми починає домінувати на сторінках засобів масової інформації. Особливо після появи звернення деяких народних депутатів до Конституційного Суду з проханням дати тлумачення статті 103 Основного Закону країни, в якій ідеться про те, що політик не може обиратися на посаду глави держави більш як на два терміни.

Водночас загострилася боротьба у сесійній залі парламенту. Голова Верховної Ради Володимир Литвин підкреслив, що нині фактично розгорнулися президентські перегони, які й не дозволяють народним обранцям працювати продуктивно.

Підтвердження цьому — низка заяв політиків та партійні з'їзди, які пройшли минулого тижня.

Прем'єра прем'єра

Глава уряду Віктор Янукович у Сполучених Штатах Америки припустив, що саме він стане єдиним кандидатом від центристських партій, які сформували парламентську більшість і нинішній склад Кабінету Міністрів. А його представник у Верховній Раді Володимир Рибак в інтерв'ю одному із загальноукраїнських тижневиків заявив: «Стосовно Партії Регіонів, то у нас немає сумніву, яку кандидатуру висувати і підтримувати на виборах у 2004 році. Але, природно, ми поки що беремо участь у переговорах з коаліцією центристських партій і відстоюватимемо свою точку зору: щоб єдиним кандидатом від цієї коаліції був прем'єр Янукович».

І про те, що саме нинішній Прем'єр-міністр може, справді, очолити похід по найвищу посаду в державі, свідчить багато інших фактів. Зокрема, зміна голови Аграрної партії України, на чолі якої постав віце-прем'єр-міністр Іван Кириленко. На з'їзді був присутній і виступив Віктор Янукович.

Високо оцінила його шанси у боротьбі за президентське крісло і голова Демпартії, народний депутат України Ганна Антоньєва на форумі партійців однієї з найстаріших українських партій.

Інша річ, як можуть розгортатися події і чим відповість опозиція. Тим паче, що головний банкір країни Сергій Тігіпко припускає висунення кандидатом у президенти своєї кандидатури на з'їзді «Трудової України». Та й колишній президент України Леонід Кравчук поставив під сумнів можливість лідерів центристських партій домовитися про єдину кандидатуру.

Безконечні розмови

Схожа картина і в таборі опозиційної «четвірки». Не встигла порадувати своїх прихильників лідер БЮТу Юлія Тимошенко тим, що досягнуто домовленості про початок переговорів про висунення єдиного кандидата на майбутніх президентських перегонах, як одразу цю заяву спростував лідер соціалістів Олександр Мороз. Він, зокрема, наполягає на необхідності зміни владної моделі і лише після цього пропонує розпочати переговори про єдиного кандидата від опозиції.

А є ще й комуністи, які мають не тільки своє бачення суспільно-політичних та соціально-економічних процесів в Україні, а й свого кандидата на президентство.

Одне слово, схоже, переговори опозиційних сил можуть перетворитися на безконечні розмови про єдиного кандидата. Аж до дня голосування. Останньої неділі жовтня наступного року.

Мал. Михайла САЧКА.

Що буде з Батьківщиною і з нами?

Риторичне запитання свого часу поставила популярна петербурзька група «ДДТ» у своїй пісні про осінь. Сьогодні воно доволі актуальне і для нас, українців. Особливо після того, як опозиція почала блокувати парламентську трибуну в день голосування. Народні обранці від «четвірки» наполягають на прийнятті нового закону про вибори. На пропорційній основі. Однак їхніх голосів не вистачає, щоб досягти позитивного результату. Лише 209 парламентаріїв проголосували за підтримку чистої пропорціональної виборчої системи. Власне, інакше, як свідчили повідомлення інформагентств та ЗМІ, чекати не доводилось. А тому не може не дивувати впертість, з якою блокувалася трибуна Верховної Ради. Тим більше, що потрібно розв'язувати низку складних проблем. Зокрема, щодо проекту державного бюджету на 2004 рік.

Отож Голова Верховної Ради України Володимир Литвин підкреслив минулого четверга, що, можливо, варто саморозпуститися і провести вибори нового складу ВР за чинною змішаною системою. Мало того, координатор парламентської більшості Степан Гавриш уже виступив з ініціативою щодо проведення дострокових парламентських виборів у березні наступного року. Зауважу: такий розвиток подій ми прогнозували у своїх попередніх оглядах політичних подій. І не здивуємося, якщо таке станеться. І тоді все може змішатися «в домі Облонських», тобто в стані претендентів на президентське крісло. І без третього терміну.

Володимир КОРОЛЮК.

СУСПІЛЬСТВО

СЕНСАЦІЯ

Скарби Македонського

У підвалах головного палацу Кабула знайдено скарби, які марно розшукували десятки авантюристів і навіть спеціальні загони талібів протягом усього часу існування режиму. **Як повідомляє Бі-бі-сі**, йдеться про 20 тисяч золотих монет, прикраси та інші артефакти, що належать до періоду завоювання Афганістану військами Олександра Македонського.

Про знахідку заявив особисто президент країни Хамід Карзай. «Коли ми відкрили одну з коробок, то побачили золото, багато золота. Відкриття було зроблено зовсім випадково, у процесі пошуків активів колишнього державного банку Афганістану. Ніхто не міг припустити, що такий скарб зберігається в палаці, відкритому для вільних відвідувань».

Вартість знахідки оцінюють у десятки мільйонів доларів.

Ці скарби, що не поступаються за своєю цінністю зібранню єгипетських старожитностей, у 1978 році знайшла група радянських археологів у шести похованнях у північній частині Афганістану. Тривалий час колекція зберігалася у сейфах національного банку країни, однак близько десяти років тому в розпал громадянської війни її було заховано.

Кожна американка сподівається, що її син стане президентом

«У США існує міф і ви чули його багато разів. Це міф про те, що кожна американська мати сподівається, що її син стане президентом». Так написала у передмові до своєї книжки Барбара Буш.

78-річна мати нинішнього президента США, колишня перша леді і нинішня «національна бабуся» Америки, як назвав її популярний журнал «Newsweek», видала нову книжку мемуарів під назвою «Спогади: життя після Білого дому». Вона побачила світ у видавництві «Simon & Schuster». 430 сторінок мемуарів багато в чому повторюють щоденники колишньої першої леді, що вона вела протягом восьми років — з моменту, як її чоловік-президент пішов з Білого дому, і до моменту інавгурації і в'їзду до Білого дому її сина-президента.

До речі, попередня книжка спогадів Барбари Буш вийшла в 1994 році і довгий час була в першому рядку в списку американських бестселерів, **що публікує газета «New York Times»**.

Щодо міфів... Барбара Буш сказала: вона ніколи не мріяла про те, щоб хто-небудь з її синів став президентом. Цікаво, чи мріяла Лаура Буш (**на знімку**) про те, що стане дружиною президента?

Що таке безглуздя і як з ним боротися

А ЯК У НИХ?

Прем'єр-міністра Латвії Ейнарса Репше недаремно прозвали «інопланетянином». Одним із його нововведень стала організація Бюро для боротьби з безглуздям.

Колишній президент Банку Латвії Ейнарс Репше умовою приходу в політику з метою порятунку держави і її піддання поставив отримання гонорару в мільйон латів (більш як 9 млн. гривень). Було оголошено збирання коштів. Потрібну суму зібрати не вдалося, але баритися було не можна: наближалися парламентські вибори. І майбутній прем'єр, створивши партію Новий час, з головою поринув у вир політики.

Партія, зібравши чверть голосів громадян, забезпечила своєму лідерові прем'єрське крісло. Основним гаслом, під який було вирвано перемогу, було щось на кшталт «так далі жити не можна!» А як треба, не знали навіть молоді й завзяті «новочасівці». Загальний заклик «здолаймо дракона корупції!» мало допомагав у повсякденній практиці. І коли на зустрічах з виборцями прем'єрові розповідали дикі випадки чиновницької сваволі чи тупості, що спирається на неухильне дотримання інструкцій, Е. Репше осінило: треба створити спеціальний підрозділ для боротьби з безглуздям. Спочатку громадськість сприйняла ідею як жарт. Але от уже працює бюро з річним бюджетом 16920 латів (161 143 гривні). І за місце керівника бюро сперечаються шестеро претендентів.

За 8 місяців роботи Бюро боротьби з безглуздям (БББ) одержало більш як півтори тисячі скарг і листів. У результаті майже 30 справ передано до прокуратури, змінено правила ввезення—вивезення предметів мистецтва, внесено виправлення до закону про доповнення і зміну імені, прізвища і національності. Готуються рекомендації до актів, які регулюють відносини власників денаціоналізованих будинків і їх багатоповерхових мешканців. Буде, ймовірно, переглянуто правила проходження медогляду перед укладенням шлюбу.

В. о. керівника БББ Вінета Озоліня каже, що найбільший головний біль для неї — нормативи у сфері будівництва і незахищеність людей перед чиновниками. З ініціативи бюро робоча група готує рекомендації щодо зміни закону про самоврядування. Є надія, що після зміни закону чиновник думатиме перш ніж поставити свій підпис.

Володимир СТРОЙ.

Тільки спільні зусилля...

В Українсько-Арабському Інституті міжнародних відносин ім. Аверроеса МАУП відбулося засідання «круглого столу» «3-тя річниця палестинської інтифади та перспективи мирного процесу на Близькому Сході».

У ньому взяли участь посол Алжиру, дуаєн арабської групи послів в Україні Шеріф Шихі, посол Палестини Валід Закут, радники з політичних питань посольств Єгипту, Індонезії, Лівії, народні депутати України — голова Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Геннадій Удовенко, голова депутатської групи з міжпарламентських зв'язків із Палестиною Олександр Бондарчук, голова депутатської групи з міжпарламентських зв'язків із Сирією Анатолій Доманський, муфтій України Шейх Ахмед Тамім, представники громадських організацій, науковці.

Посол Палестини Валід Закут докладно поінформував учасників зібрання про політику ізраїльського уряду Шарона. Він зазначив, що лише за минулі дні в секторі Газа внаслідок рейдів ізраїльської армії загинуло семеро палестинців (серед них двоє дітей — дванадцяти і восьми років) та 56 дістали поранення, а 1200 палестинців залишилися без притулку.

Народний депутат України Геннадій Удовенко висловив упевненість, що тільки спільні зусилля Ради Безпеки ООН, Генеральної Асамблеї ООН, урядів Росії, США, Франції, Великої Британії і прогресивної світової громадськості сприятимуть врегулюванню конфлікту на Близькому Сході.

Учасники «круглого столу» вирішили підготувати спільне звернення до міжнародних організацій і національних урядів, щоб висловити підтримку народові Палестини.

На фото: народний депутат Геннадій Удовенко та президент МАУП Георгій Щокін.

Любитель гострих відчуттів

Американський ілюзіоніст Девід Блейн провів 44 дні без їжі у скляній шухляді, підвішеній біля знаменитого Тауерського мосту в центрі Лондона. Під час експерименту він схуд на 16 кг, а після нього потрапив до лікарні.

Якийсь час Блейну робитимуть зміцнювальні ін'єкції, і лише через кілька днів він зможе вживати звичайну їжу. Фахівці з проблем харчування попереджали фокусника, що тривале голодування призводить до незворотних процесів у мозку. Лікарі вважають, що на цілковите відновлення ілюзіоністу знадобиться півроку.

Ілюзіоніст залишав скриню зі сльозами на очах. «Я навчився цінувати прості речі, такі як посмішка незнайомця чи захід сонця», — сказав він глядачам, котрі зібралися в центрі Лондона.

Девід Блейн прославився тим, що провів 35 годин на вершині 27-метрового стовпа в Манхеттені, закатував себе в 6-тонну крижану брилу на площі Таймс-сквер у Нью-Йорку.

«Ліквідуємо неввічливість!»

До цього закликав громадян Німеччини міністр у справах освіти Юрген Шраєр. Він має намір ліквідувати неввічливість, запровадивши в школах поки що однієї землі — Саар — уроків поведінки, за котрі не ставитимуть оцінки. Досі таких уроків тут не було.

«Чим можу прислужитися? Чого бажаєте? Що я можу для Вас зробити? Сердечно дякую, прошу, гарного дня», — це звичний «джентльменський» набір в арсеналі розмови службовця з відвідувачем у будь-якій установі, офісі чи в магазині Німеччини. Таких правил спілкування дотримуються і в колективах. Психологи вважають, що вони сприяють створенню «доброзичливої атмосфери». Це словосполучення так само важливе, як і інше — «одержання прибутку». Тож спробуй не побажати, приміром, колезі або відвідувачу «приємних вихідних»...

Пунктуальність, повага до тих, хто тебе оточує, обов'язковість, акуратність, люб'язність — далеко не повний перелік важливих якостей, крім, звичайно, професійних, котрі повинна мати людина, що претендує на будь-яке робоче місце в Німеччині. А вже вміти підтримувати доброзичливу атмосферу — й поготів. За якими ознаками міністр у справах освіти Юрген Шраєр визначив, що саме таких якостей бракує німецькому підростаючому поколінню, важко сказати. Але запровадження у школі уроків поведінки, котрі мають заповнити цей дефіцит, стало державною програмою.

Як повідомив на прес-конференції міністр, основи правил поведінки будуть запроваджені на всіх уроках до шостого класу — не відповідно до учбового плану, а залежно від ситуації. Тобто обов'язком учителя віднині буде не лише викладання фізики чи історії, а й пояснення, як слід поводитися. І не лише в школі.

Як свідчать результати опитування громадської думки, проведеного інститутом Infratest dimap, 77 відсотків громадян підтримують запровадження таких уроків, а 20 вважають їх непотрібними.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Государеве око не дрімає. Але...

(Початок на 3-й стор.).

— Володимире Андрійовичу! Не секрет, що зі здобуттям України незалежності на всіх рівнях обстоюється ідея про звільнення прокуратури від функцій загального нагляду за дотриманням законів. Мовляв, у демократичному суспільстві дотримання прав і свобод пересічних громадян мають забезпечити інституції цивільної влади. Чи не зв'язує це руки прокуратурі? З іншого боку, від простих людей лунає дедалі більше скарг на бездіяльність прокурорів.

— Питання більш ніж актуальне, дуже складне і проблематичне. Згідно з чинним нині законодавством більш як 40 організацій і структур виконавчої влади повинні контролювати дотримання цивільних прав і свобод у нашій державі. А прокуратура здійснювати нагляд за законністю дій контролюючих органів.

— Але недарма в народі кажуть: де багато няньок...

— Так-так. І я про те саме. Загалом, сьогодні прокуратура може — і ми це робимо — захищати інтереси пересічного громадянина в суді у випадках, коли сам позивач з тих чи інших причин (наприклад, за станом здоров'я) зробити це не в змозі. В інших випадках конфлікти між чиновниками і громадянами суди розглядають без участі прокурора. Але не секрет, що наші органи влади, зокрема й суди, тільки опановують правові відносини в демократичному, а не в тоталітарному суспільстві. Відтак і безліч конфліктів.

Як на мене, функції загального нагляду за дотриманням законності мали б остаточно переходити до цивільних владних інституцій, передусім до судів, у міру нагромадження ними досвіду вибудови правових відносин у конкретних соціальних сферах громадського життя. Але що зроблено, те зроблено. І всім нам треба вчитися дотримуватися закону. Без прокурорського втручання. Не скажу, що це проста наука. Візьмемо, приміром, ту саму ситуацію в столичному містобудуванні. Громадськість давно вже охрестила цей процес архітектурним вандалізмом. Ну і як, скажіть, прокуратура може вплинути на будівництво житлового будинку, наприклад, у Маріїнському парку? Якщо всі контролюючі органи влади підписали відповідні дозвільні та проектні документи? Так, ми можемо провести юридичну експертизу. Але оцінку дотримання будівельних норм і правил забудови історичної частини столиці дадуть нам експерти тих же організацій (та ж Головархітектура), чиї керівники освятили своїми підписами новобудову.

Коментар журналіста. Виходить замкнене коло. Якщо цивільні контролюючі органи «як виняток» чи з будь-яких інших мотивів приймають рішення про будівництво, дотримуючись усіх необхідних процедур, і до того ж освячують відповідний пакет документів рішенням Київради, а це відбувається в будь-якому разі, зупинити новобудову практично неможливо. Цивільні суди в прийомі позовів протестуючим громадянам, як правило, відмовляють. І тільки акції, що показово іноді проводить київський голова Олександр Омельченко, здатні зупинити архітектурно-будівельний вандалізм. От і у вересні під час особистої зустрічі він пообіцяв мешканцям будинків №№ 51, 53, 53-а по вулиці Олеся Гончара, що рішення Київради про зведення в їхньому дворі висотного будинку, прийняте в березні, на черговому засіданні буде переглянуто. У серпні таку ж обіцянку було дано мешканцям одного з дворів на вулиці Горького. Але навіть якщо щомісяця Олександр Олександрович виправлятиме «огріхи» своїх підлеглих — Київ містобудівного вандалізму не позбудеться.

Ґрунтуючись на законах про місцеве самоврядування і самоорганізацію громадян, Київрада має прийняти однозначну постанову про те, що без згоди громадськості жодне будівництво в Києві не повинне починатися. Насамперед в історико-охоронній зоні. А прокуратура — суворо контролювати виконання цього рішення. Як це робиться в столицях цивілізованих країн.

— І все-таки про роль прокуратури. В демократичному громадянському суспільстві суд, зрозуміла річ, вища інстанція в спорах. Але ми таке суспільство тільки будуємо. Як ви, Володимире Андрійовичу, помітили, тільки вчимося, тільки опановуємо ази правової культури. Коли ще досягнемо відчутних результатів. А люди від порушення законів чиновниками страждають сьогодні, нині...

— І йдуть до нас, прокурорів. До того ж судові розгляди часом тривають роками. Людей ми не відштовхуємо. Навіть більше. Там, де це можливо, й у рамках закону ми пишемо тим або іншим установам, організаціям і органам влади наші розпорядження, вносимо протести. Тільки ось загальний правовий нігілізм ефективність таких дій дуже часто зводить до нуля. На розпорядження сьогодні мало хто реагує. А протести, найчастіше, не задовольняються. І тоді прокурор, як звичайний громадянин, змушений звертатися до суду.

— І там наражається на тяганину?

— Ні. Наші позови та заяви суди розглядають порівняно оперативно. Інша річ, не завжди погоджуються з прокурором. Але рішення суду — обов'язкове для всіх. До цієї думки просто треба звикнути. Повага до судового рішення — основа суспільного договору, основа демократії. Особисто я з вами згодний: у деяких випадках розпорядження прокурора повинне неухильно дотримуватися адресатом. Щоб не доводити дріб'язковий і очевидний конфлікт до судової тяганини. Тільки ось такі випадки мають бути суворо обговорені й перелічені в законі. Хоча зробити це неймовірно складно. Втім, зачекаймо, доки буде прийнято новий закон про прокуратуру, який нині розробляють, отоді й продовжимо нашу розмову.

Коментар журналіста. Так уже влаштований світ, що закони ніколи не бувають досконалими. Будь-які кодекси відстають від життєвих реалій і практики. Особливо в країнах з перехідними соціальними системами, на кшталт нашої України. Саме в них виникають з одного боку тимчасові, з другого — цілком нові та незвичні для юристів і адміністраторів конфліктні ситуації між громадянами і державою. Проте такі, що потребують негайного вирішення.

Сьогодні, наприклад, для киян, та й для мешканців інших міст гостро стоїть проблема передачі місцевими радами житла на баланс так званим кондомініумам — об'єднанням співвласників квартир багатоквартирного будинку. Скрізь і повсюдно наші співгромадяни наражаються на відмову чи відверту тяганину. Всупереч праву, закріпленому в спеціальному законі. Так, уже два роки борються з районною владою за свої права кондомініуми «Десятинка» (Десятинний провулок, 7), «Софія» (вул. Стрілецька, 7/6), «Архітектор» (вул. Городецького, 4). Прикладів безліч, ними можна заповнити всю газету. Напевно років через десять—п'ятнадцять ситуація втрясеться і буде знята з порядку денного. Але життя людині дається один раз. І витрачати його на суперечки з органами влади, точніше з чиновниками, тим паче коли останні відверто порушують закон, погодьтеся, навряд чи варто.

Усе це до того, що, як на мене, за прокуратурою на найближчі два-три десятиліття все-таки необхідно залишити владні повноваження. Насамперед над чиновниками. Тобто абсолютний правовий контроль над соціальним співвідношенням «громадянин — чиновник». Законодавчо зобов'язати чиновників виконувати розпорядження прокурора, якщо вочевидь порушено законні права пересічного прохача. І відповідальність у таких випадках повинна бути не тільки адміністративна, а й кримінальна. Згадаймо, перш ніж російські купці прославилися на весь світ своєю чесністю, їхні предки добре познайомилися з борговими ямами...

Ігор НАУМЕНКО.

Сніп за гривню — п’ять євро навару

РЕПОРТЕР

Містечко Вилкове в дельті Дунаю називають «українською Венецією». Тут справді є вулиці, де замість асфальту — вода, замість пішохідної «зебри» — місточки, а замість авто — човни. Звісно, не гондоли, а звичайнісінькі «плоскодонки» чи «моторки». Коли Дунай розливається, добратися до Вилкового можна лише з повітря. Дунай, який, впадаючи в Чорне море, розійшовся на безліч дрібних рукавів, втрутився не лише в міський ландшафт. Прямо річкою проходить державний кордон України з Румунією. Раніше цим гирлом Дунаю — Бистрим — курсували кораблі з Чорного моря до Європи та навпаки. Але нині на українській частині дельти Дунаю глибоководного суднового ходу нема — він замулений, і українські та зарубіжні кораблі дорогою до Європи заходять у румунські порти. Український уряд уже декілька років дискутує про відновлення судноплавства на шляху Дунай—Чорне море й шукає найоптимальніший варіант будівництва глибоководного суднового ходу.

А поки що в тутешніх мешканців свій «шлях до Європи». Дунай — їхній головний годувальник, а оселедці та очерет — найстабільніша «валюта». Рибацькі човники гойдаються на дунайських хвилях за будь-якої погоди — у спеку чи холод, дощ чи буревій. Кажуть, що рибалки — це особлива громада, в якій діють власні підвалини та правила, поняття честі й гідності. До речі, серед вилковців багато старовірів, котрі свято шанують усі прадідівські звичаї, і дозволяють одружуватися дітям лише зі «своїми». Кажуть, що серед рибалок розподілено кожен відрізок ріки, і боронь Боже ловити рибу на «чужій території»... А очерет став вигідним «бізнесом» віднедавна. У німців та австрійців стало модно вкривати хати «екологічно чистим» очеретом, вони винайшли й нові технології, щоб такий дах був і зручний, і сучасний. У місцевих мешканців скуповують очерет по гривні за сніп, а там, у Європі, продають за п’ять євро. Отож вилковці «євроінтегрувалися» вже давно...

Юліана ШЕВЧУК,
Сергій КОВАЛЬЧУК (фото).
Київ—Одеська область.

Тепла осінь благодійністю

Сонячне свято влаштував колектив заводу «Подільський цемент», що в Кам’янці-Подільському, для дітей-сиріт двох інтернатів та членів міськрайонного товариства інвалідів. «По покрові — по теплові», — казали колись люди і шукали затишку в тісному колі, теплому домі, в гарній родині.

Такою родиною і надією вже не перший рік є для соціально незахищених громадян міста та району «Подільський цемент». Нині біля заводської прохідної завмерли дві новенькі, прикрашені гірляндами повітряних кульок «Газелі». Одна призначалася для товариства, друга — сільській школі. Сільські інтернатівці досі заздрили своїм міським ровесникам, які вже більше року роз’їжджають на яскравих іменних мікроавтобусах, подарованих меценатами. На щастя, людей, котрі хочуть поділитися з бідняками та хворими, стає більше. Тому голова товариства інвалідів Тамара Сосновська давно зарахувала до членів великої родини, її організації, генерального директора цементного Семена Дарчука, а також його ділових партнерів — президента ради директорів ірландської компанії «CRH» Ліма О’Махоні та представника на «Подільському цементі» Деміена Фітцморіса **(на знімку)**.

«Подільський цемент» — нині передове підприємство галузі, кожна п’ята тонна українського цементу — з Кам’янця-Подільського, він справно наповнює державну і місцеву скарбниці, сімейні бюджети своїх працівників, має можливість допомогти соціально незахищеним. Промисловий велет отримав друге дихання і вижив у час розвалу економіки завдяки співпраці з «CRH».

Окрім «Газелей», партнери-цементники придбали розкішні дублянки для своїх маленьких гостей. І пронизливий вітер одразу став нестрашний, бо, як Маринка Анчевська **(на знімку)**, діти теж одягнули обнови.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Фото автора.

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Заспівай пісеньку — одержиш ліки

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Ця історія, можливо, видасться читачеві локальною. Бо стосується вона 39 маленьких киян, хворих на рідкісну генетичну недугу — фенілкетонурію (загалом в Україні таких хворих близько 800), і медичних чиновників, які замість допомоги цим дітям, намагаються зробити з них розумово відсталих, переклавши усю відповідальність за їхню подальшу долю на психіатрів.

За ким право вибору?

Фенілкетонурія — це наслідок певного генного збою: організм не виробляє фермент, здатний розщеплювати білок. У результаті в дитини не нарощується кісткова і м'язова маса, страждає розумовий розвиток, і хворий гине. Згідно з постановою Міністерства охорони здоров'я України, у пологових будинках має здійснюватися спеціальний скринінг немовлят з метою виявлення ось таких рідкісних генетичних захворювань. Але реактиви для такого аналізу коштують недешево, а ймовірність генетичних відхилень невелика...

Проте вона є. І страшних патологій можна уникнути, якщо вчасно виявити хворобу, посадити малюка на спеціальну дієту і давати амінокислотні суміші. Їх потрібно вживати постійно.

Цими препаратами Міністерство охорони здоров'я забезпечує дітей, котрим вони необхідні, безкоштовно. Які саме медикаменти закуповувати, вирішує тендерна комісія. І отут починається сумна історія, яку батьки хворих на фенілкетонурію називають знущанням з їхніх дітей.

Київські дітлахи звикли до певних імпортних гідролізатів. Але в результаті тендера цього року було закуплено російський препарат, який у багатьох хворих викликає блювоту, нудоту, алергію, втрату апетиту. Три роки тому дані ці вже випробувалися на українських дітях, і про їхній побічний ефект знали медичні чиновники. Навіть більше, за висновком російських генетиків, цей препарат узагалі не рекомендовано давати дітям до семи років.

На думку головного позаштатного генетика ГУОЗ Києва Віри Галаган, викладену в пояснювальній записці на ім'я голови тендерної комісії, лікувальні харчові продукти, що їх хворі діти змушені вживати щодня, мають бути адаптовані з урахуванням індивідуальної чутливості до препарату, що збігається із сучасним станом розвитку принципів біоетики.

Генетики вважають: щонайменше дитина, хвора на фенілкетонурію, має право вибору гідролізата, який підходить їй, а батьки не розуміють, навіщо міняти дітям препарати, до яких вони вже звикли.

Колаж Юлії ЄФІМОВОЇ.

Огляд художньої самодіяльності

Після того, як батьки забили на сполох, у Міністерстві охорони здоров'я було створено спеціальну комісію з вивчення ситуації. Вона зобов'язала диспансеризувати дітей, щоб в умовах стаціонару... привчити їх до препарату, який їм не підходить. Мами відмовилися від госпіталізації, мотивуючи своє рішення тим, що специфіка захворювання їхніх дітей потребує постійного догляду за дитиною. За словами Наталі Тимощук, мами, котра відстоює інтереси своєї доньки, яка страждає на фенілкетонурію, для таких дітей, як її Даша, стаціонар неприпустимий. Дитині потрібен постійний догляд і спеціальне харчування, а цього, на думку Наталі, в жодному медзакладі надати не можуть. Нині на лікарняному ліжку після операції видалення апендициту перебуває чотирнадцятирічна дівчинка, хвора на фенілкетонурію. Для батьків це трагедія — їхня дочка голодує.

«Ми звернулися до міського відділу охорони здоров'я із заявою про відмову вживання нашими дітьми тетрафену (назва російського препарату. — **Авт.**) і диспансеризацію їх у стаціонарних умовах. Після чого начальник міського відділу охорони здоров'я Макомела Р. Н. виніс рішення про те, щоб розібратися в цій ситуації, створити чергову комісію з кваліфікованих фахівців... На цій комісії дітей змушували читати вірші, співати, танцювати, наче це не медична комісія, а огляд художньої самодіяльності. Якщо дитина не погоджувалася це робити, то відмова оцінювалося рівнем розумового розвитку і давалася оцінка психологічного стану дитини. Потім у висновку диспансерного обліку вказувалася психіатрична оцінка дитини, до того ж неправильна і необґрунтована, бо психіатр дитину не оглядав», — ідеться в заяві благодійної організації «Об'єднання батьків дітей, хворих на фенілкетонурію».

У списку кваліфікованих фахівців, покликаних Міським відділом охорони здоров'я розібратися в цій ситуації, значився з позначкою «за згодою» виконавчий секретар Асоціації психіатрів України Семен Глузман.

— Я не беруся оцінювати доцільність застосування українськими мамами препарату тетрафен. Очевидно, у них є підстави боятися його, якщо країна-виробник — Росія, не дозволяє годувати маленьких дітей тетрафеном. Однозначно можу сказати лише одне: моя спеціальність, психіатрія, до розв'язання цієї проблеми не має стосунку. Саме тому я відмовився працювати в спеціальній комісії, створеній київським міським управлінням охорони здоров'я, — прокоментував свою відмову пан Глузман.

Не можеш — привчимо, не хочеш — примусимо

Мами вважають, що головне завдання цієї комісії — підібрати дітям препарат, так і не було виконано з незрозумілих причин. Було зроблено наголос на визначенні розумових здібностей дітлахів, наче їх екзаменували до навчального закладу, а не виявляли особливості стану здоров'я.

З 12 жовтня київські діти залишилися без спеціального харчування. До цього дня їхні близькі чекали наказу ГУОЗ за підсумками роботи комісії. 14 жовтня представники батьківської громадської організації вирушили до міського відділу охорони здоров'я по відповідь. Тоді їм сказали, що наказ ще не підписано. Через два дні представників організації запросив до себе заступник начальника Головного управління охорони здоров'я м. Києва Володимир Юрченко. За словами Наталі Тимощук, Володимир Дмитрович дав ознайомитися з витягами рішення комісії (наказ на той момент не було підписано). В них ішлося про переведення дітей, хворих на фенілкетонурію, для спостереження до Київської дитячої лікарні № 1 і призначення препарату в стаціонарних умовах.

— При цьому було сказано, що комісія створювалася для оцінки стану здоров'я дітей, а не для добору препарату, як повідомляли нам раніше, — розповідає Наталя.

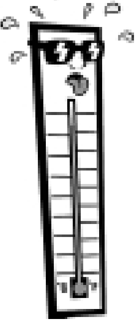
Батьки просили влаштувати їхніх дітей до однієї медичної установи, де вони змогли б централізовано одержувати консультації фахівця-генетика, спеціальне харчування, розраховувати дієту, робити аналіз крові. Начебто, їхнє прохання задовольнили. Однак, за словами мам, їм знову доведеться по ліки їздити на інший кінець міста, та й перевіряти кров треба в генетичній лабораторії, якої на базі цієї лікарні немає.

На цій зустрічі, яку мами і татка, занепокоєні станом здоров'я своїх дітей, не наважуються назвати дружньою, їм повідомили, що ще тиждень їхні дітлахи одержуватимуть старі препарати, до яких вони звикли.

Коло замкнулося. Мами відмовляються давати своїм дітям тетрафен, від якого тим зле, і не хочуть класти дітей до стаціонару, де б їх привчили до нудотного препарату. Боротьба триває вже не перший місяць. І переможців немає. Є потерпілі — діти.

P. S. ***Ми намагалися зв'язатися з представниками Міськохорони здоров'я, щоб дізнатися їхню думку з приводу роботи та рішення комісії. Це виявилося непросто. Деякі члени комісії узагалі відмовилися коментувати ситуацію. Начальник Управління лікувально-профілактичної допомоги дітям і матерям ГУОЗ Леонід Ковінько, котрий курирує, як нам сказали, це питання, пішов у відпустку. Вдалося додзвонитися лише до заступника начальника ГУОЗ і Міністерства охорони здоров'я Києва Володимира Юрченка. На наше запитання, чи буде задоволено вимоги батьків дітей, хворих на фенілкетонурію, він відповів, що все вирішується своїм звичаєм. Буде підготовлено наказ і ознайомлено з ним батьків...***

Ольга ВАУЛІНА.

■ На Прикарпатті неповнолітні щороку роблять близько трьох тисяч абортів. Щоб вплинути на цю приголомшливу статистику, благодійний християнський фонд «Солідарність» розпочав проект «Безмовний крик», мета якого — запобігання раннім абортам. Старшокласники шкіл Івано-Франківська ознайомляться з роботою місцевого центру планування сім'ї, переглянуть відеофільми і послухають лекції спеціалістів про профілактику абортів у юному віці.

Дарина НАЗАРЧУК.

* * *

■ Новий кабінет раннього обстеження молочної залози, оснащений найсучаснішим високотехнологічним устаткуванням, запрацював у Кримському республіканському онкодиспансері. У перший же день роботи унікального приладу на прийом записалося понад 100 кримчанок. Невдовзі тут з'явиться й ультразвукова діагностика, пункційна біопсія з цитологією тощо — увесь набір найдосконаліших досліджень, які дадуть змогу поставити найточніші діагнози вже на ранній стадії хвороби. Потреба в досконалій діагностиці велика, адже за останнє десятиліття в Європі від раку молочної залози померло близько мільйона жінок, занедужує ним кожна п'ята українка, щороку від цієї хвороби помирає майже півтисячі кримчанок. Обстежитися в диспансері тепер можуть усі бажаючі. Пацієнтам необхідно буде заплатити лише за рентгенівську плівку для мамографії.

Віктор ХОМЕНКО.

ТЕРМОМЕТР

Лікуватись можна і в селі

Мешканцям села Кузьмин, що в Городоцькому районі, тепер не треба їхати в район чи до обласного центру, аби проконсультуватися в лікаря. Після півторарічної перерви тут відновила роботу сільська амбулаторія. Унаслідок пожежі вона була майже знищена, у селі залишався лише медпункт, тож лікуватися селянам практично було ніде. На відновлення медичного закладу районна влада виділила 220 тисяч гривень. Допомогли й спонсори. Тепер в амбулаторії десять медичних працівників обслуговують дві лікувальні палати, стоматологічний, акушерський, фізіотерапевтичний та маніпуляційний кабінети.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

«Хто вас просить допомагати?»

СИТУАЦІЯ

Відому багатьом киянам так звану чорнобильську аптеку виселено з орендованого приміщення. На перший погляд, нічого надзвичайного не сталося — фармацевтів змусили звільнити приміщення дитячого садка. Аптека працювала тут три роки, а тепер займана площа начебто знадобилася для облаштування підготовчих класів. Звісно, заклад на вулицю не виставили. Керівництво деснянського району столиці «забезпечило» інше приміщення. Розташоване воно зовсім в іншому місці через стінку з... громадським туалетом. Можна й тут знайти розраду. Мовляв, якщо ця аптека справді потрібна людям, до неї протопчуть нову стежину, а сумнівне сусідство не таке вже й небезпечне, бо туалет не працює (хоч би як ви дивувалися, його нині орендують під склад).

Із цим можна було миритися, вважає завідувачка аптеки Світлана Єлепашева. Однак виникли проблеми з ремонтом «нового» приміщення, який затягнувся майже на півроку. Досі завершено не всі роботи. А прохання відкласти виселення ще днів на десять залишилося не почуте — все обладнання і медикаменти примусово вивезли.

Світлана Василівна таке ставлення пояснює просто — «чорнобильська» аптека допекла чиновників. Ліки тут відпускають за майже демпінговими цінами, без шалених накруток. Деякі медикаменти можна купити вдвічі-втричі дешевше. До того ж завжди йдуть назустріч людям, які потребують допомоги, а грошей катма — дорогі ліки їм продають практично за собівартістю. Коли Світлана Єлепашева розповідала про це в кабінеті одного з чиновників, прохаючи посприяти з ремонтом, відповідь вразила: «Хто вас просить допомагати цим людям?» А й справді, хіба держава зобов'язана займатися доброчинністю?

Надія ГОРБАТЮК.

ДАЛІ БУДЕ

Від ведучого

Про здібних людей кажуть: є іскра Божа. Але сьогодні «Далі буде» не тільки про талант. Ви помічали, які іноді пробігають іскорки у знайомих (чи незнайомих) очах? Їх називають бісиками! І в погляді хитрунів — особливий вогник. А хтось робить щось красиве або незвичне, що вселяє у наші серця радість. Про цікаві, яскраві, захопливі іскорки життя — у нинішній сторінці.

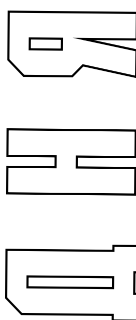
Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

АНОНС

Буде форум

Форум творчої молоді України та Мінкультури оголошують Всеукраїнський фестиваль-конкурс «Арт-Майдан» (листопад-грудень). Мета — найширша репрезентація творчих здобутків молодих митців та визначення серед них гідних претендентів на отримання грантів для здійснення нових творчих проектів. Фестиваль відбуватиметься у п'яти номінаціях: «Музика», «Візуальне мистецтво», «Виконавське мистецтво», «Кіно (в тому числі телебачення)», «Література (в тому числі журналістика)».

■ 1657 р. Гетьман Іван Виговський уклав союз із Швецією.

■ 1843 р. Народився український живописець польського походження Генрик Семирадський.

■ 1922 р. Раднарком УСРР ухвалив постанову про припинення вивезення за кордон предметів, які мають музейну цінність.

■ 1987 р. Російському поетові Йосипу Бродському присуджено Нобелівську премію.

■ 1993 р. У Москві відкрився І Конгрес українців Росії.

Князь ручної роботи

Видавництво «Літопис Причорномор'я» подарувало до 225-річчя Херсона книжку-мініатюру «Великолепный князь Тавриды».

Книжка про Г. Потьомкіна-Таврійського — спільна праця співробітників Херсонського та Миколаївського краєзнавчих музеїв Віктора Пивоваровича та Наталки Кухар-Онишко. Це перша спроба зібрати матеріал про діяльність Потьомкіна на півдні України у XVIII столітті. Завдяки цьому князеві Росія приєднала Крим і Кубань. А Херсон, Миколаїв, Севастополь та Катеринослав шанують князя як хрещеного батька.

500 примірників швидко розійшлися — зшита вручну книжка не дозволяє поставити себе на конвеєр.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

На знімку: на власній долоні «княжу» книжку сфотографував Віктор Цюзь.

Обманщиця Чучундра і Донна їй під стать

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Життя Чучі почалося з обману. Її було подаровано двотижневим щеням сестрі Олесі під виглядом німецької вівчарки, і забавленням навіть неначебто полою «німця». Усі дивилися на щеня, яке під його нібито шляхетну кров назвали Гердою, і дивувалися могутнім «вівчарським» лапам.

Однак час минав, Герда росла, і зовнішній вигляд її почав уселяти непевні підозри. Зникла міць у лапах. Маючи забарвлення і навіть характерні «бородавки» східноєвропейської вівчарки, статурою вона нічим не відрізнялася від добермана, непередбачуваністю і буйним норовом дуже відповідаючи цій породі. Обманщиця одержала і друге ім'я — Чучундра, скорочено — Чуча. Подальше життя Чучі також супроводжувалося суцільною брехнею — не зі зла, а через особливості собачої натури.

Якось Чучі ненавмисно пришемили лапу, коли вона вилазила з машини. Зрозуміло, усі тремтіли над бідною собачкою, пестили, ніжили і плекали. Чучі такий стан речей вочевидь подобався, і вона кульгала, як то кажуть, від душі. Утім, незабаром почали зауважувати, що захоплюючись, Чуча забуває про свою кульгавість і носиться на всіх чотирьох лапах зі швидкістю кур'єрського потяга. Викрита в обмані, Чуча враз позбавилася всіх переваг, що давали їй статус хворого.

Пройшов час. Про хвору лапу давно всі забули, коли одного разу Олеся вивела собаку на прогулянку. Зустрівши сусідського пса, Чуча втекла з ним, не реагуючи на команди. Олеся пустилася навздогін і незабаром дезертирку впіймала. Після грізних слів: «Ти що, совість втратила?», Чуча з дуже нещасним виглядом почала... кульгати. Згодом вона застосовувала цей фокус, коли хотіла, щоб її приголубили або почастували чим-небудь смачненьким. Звичайно, усі вже розуміли, що Чуча просто симулянтка, але це було так зворушливо, що її і гладили, і пригощали. Тож у результаті обманщиця все одно домагалася свого.

Дивна справа: про схожу ситуацію мені розповів мій друг Сергій. Його доберманша Донна щеням ще також ушкодила лапку, і, природно, до цілковитого видужання родина із собаки порошини здмухувала. І от пройшло два (!) роки. Сергій — людина від природи дуже добра і спокійна, підвищеного тону ви від нього не почуєте. Але отут після собачого (через неприємності на службі) дня приходить додому, а Донна нахуліганила — розкидала речі по квартирі. І в Сергія нерви не витримали — він почав кричати на собаку. Донна раніше ніколи не чула, щоб хазяїн на неї підвищив голос. І от, вразившись такою жахливою ситуацією, вона не вигадала нічого кращого, і почала відразу жалісливо кульгати. Причому на ту саму лапу, що була в дитинстві ушкоджена — не забула ж за два роки!

От так у зовсім різних містах, зовсім не знайомі один з одним собаки абсолютно однаково безпардонно обманюють хазяїв на догоду своїм підступним собачим планам.

Ваш ФІГУРНИЙ.

ЗА ЛАШТУНКАМИ

Майстерня зникаючої пісні

Місяць тому «ГУ» в репортажі з Форуму видавців у Львові побіжно згадувала про те, як на церемонії відкриття форуму актриса Наталка Половинка показала свій вокальний експеримент.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Це було несподівано, яскраво й потужно. До всього звична публіка розгубилась: одні свистіли й тупали ногами, а інші сердилися на перших. Може, той виступ не був зовсім вдалим — подібні речі треба демонструвати в особливій атмосфері, окремо від тусовочної суєти. Так це й зробили в Києві на фестивалі «Мистецьке березілля», де Наталка Половинка показала свій (спільно з Сергієм Ковалевичем) проект «Майстерня пісні». Це дві пісенні вистави — «Квітка Невіста» і «Вість літа». В обох майже сто творів: прадавні язичницькі наспіви, українська народна й барокова музика — все, що колись було пісенним повсякденням в Україні, а тепер майже зникло. Втім, після цих концертів якось негоже казати «зникло». Ліпше — «знову з'явилося».

На знімку: Наталка слухає прадавній спів колосу.

ПРЕМ'ЄРИ

Музична казка

Кіровоградський театр ляльок відкрив свій 65-й сезон прем'єрою спектаклю за мотивами «Пригод Мийдодира» Корнія Чуковського в перекладі українською. Театр, за словами його директора Григорія Педька, готує ще дві музичні вистави на основі українських казок — «Солом'яний бичок» і «Козачок». Загалом у репертуарі кіровоградських лялькарів 24 вистави. Також заплановано чимало концертів, конкурсів, вікторин для наймолодших театралів.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

ОТАКОЇ!

Синьйор кабавун

Аби таке сталося в селі Арбузинка, подію назвали б знаковою. Але цього разу пощастило Врадіївці. А саме — Валентині Марковій, яка виростила на своїй присадибній ділянці дивовижний овоч. За формою він нагадує видовжений кавун, а на смак — щось середнє між кабачком і кавуном. Такий собі кабавун! Найцікавіше, що такий овоч не потрібно готувати, а можна їсти, як звичайні кавуни або дині. У пані Марковій це вже не перший здобуток: у неї на ділянці вже виросли помідори-велетні по 600 грамів кожний.

Колекція Кочубея

З дитинства Михайло Кочубей колекціонував пригоди. У Макошиному Менського району, де жив хлопчаком, любив «чергувати» на залізниці. Мало які поїзди пропускав: видирався на дах вагонів і робив акробатичні трюки, коли поїзд ішов повільно! А ще залазив на верхівки найвищих дерев. І звідти, мов рись, перестрибував на сусідні. Друзі казали: «Тобі, Мишко, треба у цирк!»

А влітку на Десні збиралася макошинська дітвора — заради Мишка. Бо знав найглибші ями Десни! Надовго пірнав під воду. Було, товариші облазять усе дно в тім місці, а Михайло випірне метрів за п'ятдесят. Розповідає, що потрапив у підводні зарості, де якась дивовижна сила його тримала, пестила, як русалка, а потім відпустила. З підводних мандрівок завжди виходив неушкодженим.

Після військового училища служив у Білорусії, на кордоні. Через три місяці — війна. Там свої пригоди. Якось пішов у розвідку сам, увечері. А тут фашисти. Почали поливати вогнем з автоматів. Він — тікати. Всю шинель кулі зрешетили, а сам — цілий.

По війні вчителював у Холминському, Сосницькому районах, потім у Корюківці. Учні любили його, поважали колеги. Бувало, приходили на Червонохутірську до його дому, де й тепер живе, і дивувалися: «Що це в тебе — на вербі груші ростуть?» Справді, на горобині у нього родило з десяток сортів груш, а на кожній яблуні — по шість-вісім сортів яблук. Китайська смородина, грецькі сливи, болгарські вишні, сибірські яблуні. І весь «інтернаціонал» господар виростив сам. У Кочубея — сотні листів від садівників-любителів. Писали навіть вчені з Красноярська, Москви, Зауралля, Хабаровська, Краснодара, Софії.

Михайло Володимирович уже на пенсії. Зараз йому 88. Він хоче зберегти для онуків, добрих знайомих свої думки, поради. Тому сорок літ веде щоденник, занотовує зміни в природі й погоді. Він наперед знає, яка вона буде через тиждень-другий. А тому в саду, на городі працює у найсприятливіші дні.

Подружжя Кочубеїв відсвяткувало золоте, діамантове, а торік і залізне весілля. Рекорд! В області таких — пошукати. Та й досі наш герой збирає пригоди. Правда, не свої: полиці й столи закладені газетами, журналами з рідкісними історіями. «Там десь їх тисяч п'ять буде!» — каже він. Це оповіді про незвичайні ситуації. 2000 сенсацій увійшло до чотирьох грубих самвидавівських книг. Дружина Марія Іванівна каже, що, бува, з чоловіком по кілька днів не розмовляють. Бо він у роботі. Вишукує замітки. Вирізає. До другої години ночі просиджує. Книги сенсацій кочують з рук у руки, дивують і радують людей.

Віктор БОЖОК.

Чернігівська область.

Як побратався Солом'яний бичок із Жар–птицею

ВИСТАВКИ

Ви справді хочете це знати? Тоді мерщій — на І Всеукраїнську виставку плетених виробів із соломи, рогози, лози, коріння сосни! Виставка зветься «Плетене диво» й розміщена у Національній спілці майстрів народного мистецтва (Київ, Рейтарська, 27-а).

...Переступивши поріг, зупиняєтеся вражені: це — справжнє царство фантазії, де 50 майстрів декоративно-ужиткового мистецтва з усіх регіонів України демонструють понад 300 самобутніх витворів.

Техніка плетіння та інкрустації із соломи, рогози і лози здавна відома у наших краях. Але дехто, вдосконаливши її, досяг віртуозності. Крім брилів, кошиків, ваз, цукерниць, шкатулок тут можна побачити велетенського і дивовижного Солом'яного бичка, неповторну Бабу-Ягу з українських казок, ляльок, ангела (Марія Кравчук з волинського села Туличів та її син Іван зі Львова), берегиню, баранчика, коників Наталії Симоненко з Шостки, яйце-райце Раїси Павленко з Києва та Жар-птицю Ірини Білай з Кривого Рога.

Рідкісний талант показують на виставці Тетяна Поліщук з Миколаєва, Вероніка Мікулеску з Горлівки, Вадим Мицик та його дружина Ангеліна з Тального (Черкащина), Ярослав Ренінецький та Ольга Дейнека з Тернопільщини. Ярослав витворив з рогози чимало вражаючих композицій на історичну та пісенну тему. А чого варті великі інкрустовані з соломи на темному тлі картини Миколи Климовича з Овруча! Його твори «Свіжий вітер», «Жар-птиця», «Син божий народився», «Загибель Олега Святославовича», «Райський сад», «Посварилися» та інші здатні прикрасити не лише оселю, а й будь-який музей.

Ще тисячу літ тому древляни володіли непростим мистецтвом плетіння з коріння сосни. І ось це рідкісне диво ожило в руках Раїси Корякіної з села Мигалки, що в Бородянському районі, та Наталії Лукашиної з-під Обухова (Київщина). Їхні вироби такі довершені, що спершу й не скажеш, з чого зроблені, з лози чи рогози.

Побувавши тут, радієш за наших умільців, за те, що вони є й дарують дорослим красу, а малим — казку.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

▸ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
▸ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
▸ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
▸ Рукописи не повертаємо.
▸ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
▸ При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
ⓡ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311195. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»